

Nový světový řád začíná příští rok – s Ruskem v čele

 infokurýr.cz/n/2023/09/01/novy-svetovy-rad-zacina-pristi-rok-s-ruskem-v-cele

kurýr

1. září 2023

Počátky světového řádu Brics

Summit Brics z minulého týdne měl být začátkem nového světového řádu. Konec americké éry a začátek nové, tentokrát ovládané rozvojovým světem. Nadšení analytici dokonce navrhli, že se bude pamatovat jako další bandungská konference, konference z roku 1955, která připravila cestu pro nezúčastněné hnutí během studené války.

V tomto ohledu bylo setkání v Johannesburgu úspěšné. Organizace v roce 2009 oznámila svou první expanzi od svého založení: pět původních členů BRICS – Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jižní Afrika – se příští rok připojí k Saúdské Arábii, Spojeným arabským emirátům (SAE), Egyptu, Íránu, Etiopii a Argentina (za předpokladu, že současná vláda vyhraje nadcházející volby, což se zdá nepravděpodobné). Ještě důležitější je, že summit podtrhl tendenci bloku využít svůj rostoucí ekonomický vliv ke zpochybnění světového řádu ovládaného Západem.

Demograficky a ekonomicky je síla Brics až příliš evidentní, zvláště vzhledem k jejich nedávné expanzi. Se svými novými členy bude skupina zastupovat téměř polovinu světové populace. Již nyní představuje téměř třetinu celosvětového HDP měřeno paritou kupní síly (PPP), což je nejvhodnější měřítko pro srovnání relativní velikosti ekonomik – více než ekonomiky G7 vedené USA, které dosahují 30 %. S posledními přistoupeními se tento podíl zvýšil na 37 %.

Tato vzdálenost na Západ se ještě zvětší, vezmeme-li v úvahu, že rozvíjející se a rozvojové země porostou v příštích letech mnohem rychleji a pravděpodobně se k nim připojí další země. O členství

údajně projevilo zájem více než 40 zemí a 22 z nich o členství formálně požádalo. Jinými slovy, drtivá většina světové populace žije v zemích, které jsou buď již členy Brics, nebo o členství usilují.

Důležitost této skutečnosti je ještě jasnější, když se podíváte na to, co tyto země produkují, nejen na to, kolik produkují. V posledních desetiletích se západní ekonomiky stále více financovaly a jejich průmyslová výroba stagnovala, což znamená, že velká část jejich HDP neodpovídá produkci reálného zboží, ale produkci finančních aktiv. Když se podíváme na skutečnou produkci – výrobu – je propast mezi Západem a zeměmi Brics ještě větší: země G7 společně přispívají ke globální produkci asi tolik jako samotná Čína.

Rostoucí síla této nové aliance je však mnohem více než jen HDP a výroba. Integrace dvou největších světových producentů ropy – Saúdské Arábie a Spojených arabských emirátů – znamená, že členové Brics budou tvořit více než 40 procent světové produkce ropy. Skutečnost, že dva z nejsilnějších amerických spojenců z Perského zálivu se rozhodli připojit k alianci vedené Čínou (a stále více zpolitizované), je lepším příkladem probíhající změny paradigmatu. Američtí představitelé mohou význam této události, jak chtějí, bagatelizovat, ale její symbolická hodnota je jasná – zvláště uvážíme-li, že mezi tyto dva státy Perského zálivu patří také Írán, jeden z nejznámějších amerických úhlavních nepřátel.

přijďte podpořit celonárodní setkání

ČESKO PROTI VLÁDĚ

vystupující

HEŘMIK RAJCHL
PŘEDKSA PRO
IANA ZWYRTEK HAMPLONÁ
SENÁTORKA
VIDLÁK
BLONK
JINÁKOVSKÁ

DEMISE!

16. 9. 2023

14.00 hod.

**VÁCLAVSKÉ
NÁMĚSTÍ**

www.ceskoprotivlade.cz

Pro USA však budou důsledky pravděpodobně více než symbolické. Tento krok by mohl vážně ohrozit petrodolarový systém. V 70. letech uzavřela Saúdská Arábie dohodu se Spojenými státy, ve které souhlasila s uvedením své ropy na světovém trhu v dolarech; dolary, které Saúdská Arábie získala za své prodeje ropy – známé jako petrodolary – poté proudily zpět do USA ve formě vkladů a nákupů amerických státních dluhopisů. To ve spojení se skutečností, že každá země, která chtěla nakoupit ropu, musela nakoupit dolary, aby tak učinila, znamenalo, že USA byly schopny hospodařit s masivním obchodním deficitem po celá desetiletí, aniž by dolar oslaboval. To byl jeden ze základních kamenů americké poválečné globální hegemonie a umožnil to Washingtonu

V posledních letech se však začaly projevovat první trhliny v petrodolarovém systému. Není to tak dávno, co Saúdská Arábie oznámila, že zvažuje stanovení ceny své ropy v jiných měnách, zejména v čínském jüanu, zatímco Spojené arabské emiráty již prodávají ropu Číně v jüanech. Vstup Saúdské Arábie a Spojených arabských emirátů do Brics by měl dát další impuls tomuto postupnému odklonu od petrodolarového systému.

Dokonce i jako skupina mají Brics tendenci být výslovně pro-de-dollarizační. Loni oznámili plány na vývoj mezinárodní měny založené na syntetické alternativě navržené Keynesem před 70 lety, bancor. Brazilský prezident Lula na summitu z minulého týdne zopakoval, že jde o prioritu, i když je nepravděpodobné, že se to v dohledné době stane. Mezitím Brics plánují podpořit používání místních měn v mezinárodním obchodu a zvýšit podíl půjček financovaných v místní měně bloku.

Stejně symbolické, ale spíše politické než ekonomické, je přijetí Etiopie. Etiopie je nejen po Nigérii druhou nejlidnatější zemí Afriky, ale také sídlem Africké unie v hlavním městě Addis Abebě. Tento krok je třeba chápat jako poselství napříč kontinentem, že země Brics jsou otevřené jakékoli africké zemi, která se chce připojit, a jako potvrzení závazku bloku pomáhat rozvojovým zemím – Etiopie je také jednou z nejchudších zemí Afriky. Si Ťin-pching ve svém projevu, který přečetl čínský ministr obchodu, zvláště zdůraznil roli Brics jako základního nástroje pro rozvoj a emancipaci globálního Jihu, zejména Afriky.

Ne, že by tyto země potřebovaly moc přesvědčování. Mnoho afrických zemí již požádalo o členství v Brics, stejně jako některé na Středním východě a v Latinské Americe. Důvody pro to jsou čistě ekonomické: přístup bloku ke globálním záležitostem a rozvoji – založený na principech inkluzivního multilateralismu, suverénní rovnosti a odmítání ekonomického nátlaku – je mnohými národy vnímán jako lepší alternativa k současnému západnímu modelu. šanci vymanit se ze západní ekonomické a finanční kontroly.

Jako vždy hrají důležitou roli hluboce zakořeněné faktory. Pro některé je význam BRICS spatřován v tom, že slouží jako jakýsi „geopolitický štít“, který má poskytovat ochranu před stále agresivnější zahraniční politikou Západu. To je evidentní ve strategii „dvojího zadržování“, kterou prosazuje Bidenova administrativa vůči Číně a Rusku, stejně jako rozšiřování NATO a podobných aliancí po celém světě.

Jiní by si naopak mohli vážit BRICS z přesně opačného důvodu. Jak navrhl Branko Milanović, mohli by se dívat na BRICS jako na „jediné místo, kde národy, které se nechtějí zapojit do nové studené války nebo dokonce možného horkého konfliktu mezi supervelmocemi, mohou najít útočiště, aniž by se spoléhaly na to, že si budou muset vybrat stranu“.

U dalších je motivace spíše v ideologické sféře. Smyslem je zde výslovně zpochybnit a oslabit západní vliv na globální záležitosti, který existuje již 500 let. Dalo by se to přirovnat k novému pohybu směrem k dekolonizaci, zejména v některých afrických zemích je tento trend obzvláště patrný.

Ne všichni členové bloku se však v této otázce shodují. Rusko a Čína ze zřejmých důvodů upřednostňují transformaci skupiny v plnohodnotnou politickou organizaci, která bojuje za globální Jih, zpochybňuje hegemonii USA a Západu a podporuje vytváření spravedlivějšího multipolárního světového řádu. Ve svém projevu Si Ťin-pching řekl, že USA „udělaly vše, aby paralyzovaly rozvíjející se a rozvojové země; ti, kteří se rychle vyvinou, se stávají cíli pro omezení; kdo to dožene, stává se terčem handicapu“.

Cyril Ramaphosa z Jižní Afriky vytvořil přímou paralelu mezi summitem v Johannesburgu a Bandungskou konferencí v roce 1955: „Konference vyzvala k uznání rovnosti všech národů, velkých i malých. Stále sdílíme společnou vizi spravedlivého a spravedlivého světa“. Isaias Afwerki, prezident Eritrey, jedné z mnoha nečlenských zemí pozvaných na summit, to vyjádřil ještě jízlivě: „Americká výjimečnost – nebo Pax Americana“ – vytvořila odchylky, které vážně brzdily globální pokrok již téměř století. . Nezákonné a jednostranné sankce, nahromadění finančních prostředků ovládaných USA,

Ne všichni členové ale s tímto konfrontačním přístupem souhlasí. Zejména Modiho Indie, která má vynikající vztahy s Washingtonem a Západem, a to i v otázkách bezpečnosti, je znepokojena vývojem Brics ve výslovně protizápadní organizaci

vedenou Čínou a Ruskem a prosazuje neutrálnější – ne – západní, ale ne protizápadní přístup. V současné době se však zdá, že ztrácí půdu pod nohama ve srovnání s posledními dvěma, jejichž antihegemonický postoj má na globálním Jihu širokou podporu.

Nadcházející rok bude proto klíčový pro budoucnost států Brics – a celého světa. Nejen, že vstoupí v platnost členství nových zemí, ale Rusko také převezme každoroční předsednictví bloku. Jinými slovy, země, která je ve faktické vojenské konfrontaci se Západem – za předpokladu, že válka bude pokračovat – bude představovat organizaci zahrnující polovinu lidstva. Pokud summit z minulého týdne nebyl začátkem nového světového řádu, určitě bude.